

PISA

Platforma pentru Inițiative
de Securitate și Apărare

**STRATEGIA FEDERAȚIEI RUSE ÎN RĂZBOIUL CU
UCRAINA ȘI OPORTUNITATEA PENTRU
REPUBLICA MOLDOVA**

Obiectivele politice ale Federației Ruse în războiul său împotriva Ucrainei rămân incerte. Totuși, pare tot mai evident că Rusia și-a modificat strategia în război și mai ales căile (ways) prin care dorește să-și atingă obiectivele sale. Rusia pare să urmărească ceea ce Jacquelin E. Whitt ar numi "victorie prin a nu pierde" (winning by not losing).[1] Dacă aceasta este miza Rusiei, atunci modul în care strategia sa este executată pare a fi greșit, iar pentru Republica Moldova această strategie a Rusiei ar putea reprezenta o oportunitate.

Ideea de "victorie prin a nu pierde" nu este una nouă. Ea pornește de la faptul că strategiile nu trebuie neapărat să urmărească o victorie absolută, mai ales atunci când mijloacele avute la dispoziție nu sânt suficiente. Din contra, strategiile trebuie să fie "un dialog" între obiective și posibilități, iar strategiștii trebuie să excludă noțiunea de victorie absolută, în modul în care este deseori percepută.[2] Există mai multe exemple de strategii similare, așa ca Afganistanul în timpul invaziei Sovietice sau Vietnamul în timpul războiului cu Statele Unite ale Americii, care în final au câștigat războaiele prin faptul că nu au recunoscut înfrângerea și au continuat confruntarea armată pe un termen destul de lung, până au epuizat adversarul.

La moment, Rusia nu pare că ar avea forțe instruite, motivate și dotate care să poată anihila pe câmpul de luptă armata Ucraineană într-un război convențional, fără arme de nimicire în masă. În același timp, conducerea rusă nu poate să-și permită să recunoască o înfrângere pe câmpul de luptă pentru că aceasta ar pune în pericol însăși regimul actual de la conducerea Rusiei. În acest context, strategia de "victorie prin a nu pierde" pare a fi cea mai potrivită, sau chiar unica aparent fezabilă pentru Federația Rusă. Acțiunile actuale ale forțelor Federației Ruse pare să confirme această strategie. Rusia cedează teritoriu, dar în același timp se regrupează, mobilizează și instruieste forțe noi. Respectiv, Rusia mizează pe prelungirea conflictului, epuizarea suportului din Vest, sau apariția altor oportunități atât timp cât războiul continuă.

Pe de altă parte, puține persoane cunosc cu adevărat ce strategie urmează și va continua să urmeze Rusia. Există și păreri că Rusia ar putea folosi arme de nimicire în masă pentru a obține o victorie absolută în război, cu toate că nici într-un asemenea scenariu victoria nu este garantată. Totuși, există probabil un motiv pentru care Rusia încă nu a folosit aceste arme, iar acțiunile curente pe câmpul de luptă și retorica Rusiei în domeniul informațional indică faptul că Rusia a adoptat anume strategia de "victorie prin a nu pierde."

Chiar dacă Rusia consideră strategia de "victorie prin a nu pierde" ca fiind una potrivită, este foarte probabil ca ea să eșueze din motivul că utilizează căi (ways) absolut nepotrivite. În primul rând, forțele armate ale Rusiei încalcă toate principiile morale de ducere a luptei armate, adică încalcă așa numitul "Jus in Bello" (proporționalitate, protejarea civililor, maniera de ducere a luptei). Acest abuz rusesc a principiilor "războiului just" (just war principles) nu face altceva decât să ridice nivelul rezilienței și rezistenței Ucrainei și pe termen lung, în loc să prevină înfrângerea Rusiei, ar putea accelera înfrângerea pe câmpul de luptă.

[1] Jacqueline Whitt, "In Defense of a Strategy of Not Losing," The Strategy Bridge, July 23, 2020, <https://thestrategybridge.org/the-bridge/2020/7/23/in-defense-of-a-strategy-of-not-losing>, tradus de autor.

[2] Everett Carl Dolman, Pure Strategy (Routledge, 2005), 5, tradus de autor.

În al doilea rând, timpul pare să lucreze mai mult împotriva regimului Rusiei decât în favoarea lui. Spre exemplu, ultimele sondaje arată un declin semnificativ al sprijinului populației Rusiei pentru războiul din Ucraina.[3] De altfel, politicile și strategiile contraproductive sânt un fenomen al politicii externe ruse, întâlnit mai des, care are consecințe negative pentru Rusia pe termen lung.[4]

Adițional, suportul din Vest, cel mai probabil va continua, pentru că actualul război din Ucraina este un război al valorilor democratice împotriva celor autocratice, iar valorile stau la baza intereselor naționale. Respectiv, victoria Ucrainei ar trebui să fie în interesul majorității statelor democratice. În plus, statele democratice au dedicat prea multe resurse până acum și nu ar fi logic să renunțe la sprijinul pentru Ucraina deoarece ar fi foarte greu să argumenteze această renunțare. Respectiv, Vestul, cel mai probabil, va continua suportul pentru Ucraina, iar strategia de "victorie prin a nu pierde" probabil nu va influența această tendință.

Un alt argument în defavoarea acestei strategii pentru Rusia este faptul că "victorie prin a nu pierde" a funcționat mai mult pentru statele care erau în defensivă strategică decât pentru cele care au fost în ofensivă strategică. Exemplele Afganistanului, Vietnamului și altele confirmă această ipoteză. În cazul Rusiei, această strategie nu prea se potrivește. Prin urmare, chiar dacă strategia de "victorie prin a nu pierde" este una întâlnită, în cazul Rusiei, cel mai probabil, ea nu va funcționa din cauza metodelor/căilor/ways pe care le utilizează dar și din cauza că Rusia este stat agresor care se află în ofensivă strategică. Însă, această strategie va eșua doar cu condiția că presiunile actuale asupra Rusiei sânt menținute, mai ales presiunile pe câmpul de luptă.

Dacă presiunile asupra Rusiei sânt menținute și strategia sa este defectuoasă, întrebarea care apare în mod firesc este în ce mod această strategie a Rusiei afectează securitatea Republicii Moldova? Creează această strategie riscuri adiționale sau poate creează oportunități? Se pare că această strategie oferă mai multe oportunități decât riscuri pentru sistemul de securitate și apărare a Moldovei din câteva motive, iar cea mai mare oportunitate fiind timpul avut la dispoziție. Strategia de "a învinge prin a nu pierde" este una de durată, mai ales în lumina rezistenței dârze a Ucrainei. Aceasta înseamnă că Republica Moldova dispune de mai mult timp pentru a îmbunătăți sistemul de securitate și apărare. Important este ca Moldova să planifice pe termen lung și să folosească cu o eficacitate maximă timpul avut la dispoziție.

Republica Moldova deja abordează multe din aspectele pregătirii sistemului național de securitate și apărare. Moldova își diversifică sursele de energie, investește mai mult în apărare, intensifică relațiile cu partenerii, încearcă să îmbunătățească comunicarea strategică pentru a expune vulnerabilitățile și propaganda Rusiei. Dar cel mai important este, probabil, efortul de a îmbunătăți reziliența națională. Acesta este un aspect foarte important, care durează și necesită mult efort, dar care cu siguranță va face Moldova mai puțin vulnerabilă influenței Rusiei.

[3] <https://alephnews.ro/guvern/sondaj-sprrijinul-public-din-rusia-pentru-razboi-scade-semnificativ-cati-rusi-mai-sustin-operatiunea-speciala-a-lui-putin/>.

[4] William H. Hill, *Russia, The Near Abroad, and the West: Lessons from the Moldova-Transdnistria Conflict* (Washington D.C.: Woodrow Wilson Center Press, 2012), 175, tradus de autor.

Mai mult, în cazul în care există indicii că reziliența națională se îmbunătățește, Moldova ar putea merge la următorul pas – dezvoltarea principiilor rezistenței naționale. Cu alte cuvinte, strategia Rusiei de "victorie prin a nu pierde" oferă careva oportunități Republicii Moldova și aceste oportunități trebuie folosite eficient.

În concluzie, Rusia pare să fi adoptat o strategie prin care urmărește să obțină victorie prin faptul că nu pierde războiul, dar îl prelungește până la epuizarea adversarilor. Modul în care Federația Rusă execută această strategie, cel mai probabil, va fi în detrimentul său. Dar aceasta se va întâmpla numai dacă presiunea actuală pe Federația Rusă este menținută. În același timp, strategia actuală a Rusiei creează niște oportunități pentru Republica Moldova și anume alocă timp pentru ridicarea nivelului rezilienței naționale, ceea ce Moldova și face la moment, chiar dacă necesită efort și mijloace suplimentare. Moldova trebuie să folosească foarte chibzuit intervalul de timp oferit de strategia de "victorie prin a nu pierde" a Rusiei, pentru că aceasta este o oportunitate, dar ea nu trebuie ratată.